

طبع در محل اداره :

همه مال او غنیمت
مندی و غنی حواری
شکول بقوشده
۲۰ نوسو

مشتاق

مسلك زه موافق آثار
جدید مع الممنونیه
قبول اول نور

درج ابدین آثار اعاده اول ناز

دیده ، فلسفه ، علوم ، مفروض ، ادبیات تاریخ ، سیاست ، ربا ، بیادیه ، احوال و مشوره اسلامیه در بحث ابد و لغت دره به نشر اول نور .

آبونه بدلی

صاحب و مؤسسه لری :

درسها داشته نسخهای ۵۰ یا ۵۵

ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب

تاریخ ناسبی

فیرله دن مقوا بورو ایله گوندوبلیرسه سنوی

۲۰ عروش فضله آلدیر

۱۰ تموز ۳۲۴

منه لکی	التی آیلانی	
۶۵	۳۵	عروش
۶۵	۳۵	روبله
۱۷	۹	فرانکی

یدنجی جلد

۳۳ ذی الحجه اشرفیه ۱۳۲۹ پنجشنبه ۱ کانون اول ۱۳۲۷

عدد : ۱۷۱

البسه یاپدیرسه کز دیدی . بادشاهده شوجوابی ویردی :
— بوقدری تستر واستراحت ایچین کافیدر . فضلهسنه قالدیشیرسه
تزین اختیار ایتش اولورم . حال بوکهن تختی ، تاجی سوسله مک املیه
ویرکی آلیورم . اکر قادینلر کی سوسه تمایل ایله یه جک اولورسه دشمنه
ناصیل مردانه مقاومت ایدیه بایرم ؟ فی الواقع بنده آمال و هوساتم
واردر . لکن خزینه ، یالکز بکا مخصوص دکل ، اعمال مملکت و اعداد
قوت ایچیندر .

دشمن ، برکوبلینک اشکنی آلیر کوتورورسه ، بادشاه ویرکی
وعشری نه صفتله آلیورده یدر ؟ . اشقیا اهلینک ماننی ، بادشاهده ویرکیسنی
آلنجه اوملکته واونک فوقنده کتاج و تخت ده نه سعادت وحشمت قالیر ؟
زبونکشاک ایتک عنایف انسانیت در . قوشار بیله عاجز برقرارنجبه نک
اغزنده کی دانه نی قایمیه نزل ایتز .

تبعه ، میوه دار برانچدرکه حسن صورته باقیایرسه آرزو ایدیلدی
طرزده ثمره سی اقتطاف اونور . ظلم ایله مرحتسزلکه اوئی کرکندن
قودارمیه چایشامالی انراد ماتک اضطرابنه میدان ویرمه ملی واونلرک
انکسار قلبندن چکینمه لی .

طاهر المولوی

امیر عبدالرحمن خان

مابعد :

امیر شیرعلی خان کابل کادی . امیر مشارالیهک (غزنین) ده ورودنده
(بامیان) ده بولونان (سردار محمد اسلم خان) عیال و اموالی بیراتوب
بلخ ، قاجدی و پدرم ، اتجا ایتدی . بن «سردار محمد اسلم خان» منفسد
بر آدمدر ، اوکا یوزویرم ، کز «دیه پدرم» یازدهده «بکا مراجعت و دخالت
ایله بن بر ذاتی رد ایتک المدن کلز» طرزنده جراب آلدیم .

§

(امیر شیر علی خان) عجمه ملیه اولان معاهداتی نقض ایددرک
اوزرینه (زرنگ) لی (رفیق الدین خان) قومانداسنده اولمق اوزره
عسکر کوندردی . عجمه ایسه بوقدر قوته مقابله ده بولونمایاجانی
آکلادینی ایچین هندوستانه کچرب انکلز طوپراغنه قاجدی ، عجمه مک
فرارندن صوکر امیر شیر علی خان ، پدرم متصرف بولوندینی
(کنه داز) (ذرت) (لوکر) مراقبنی تصرفه باشلادی . بوموقبلر
پدرم طرفندن — کندی پرورده سی اولان — (احمد کشمیری) یه
احاله قیلنمشدی . امیر شیرعلینک حرکات واقعه سی احمد کشمیری یه
مخالف کوردنیک ایچین پدرم امیرعلینده قیشقیرتمایه چالیشدی ،
(محمد اسلم خان) (عبدالرؤف خان) (محمد امین خان) کی سردارلرده
احمد کشمیری نی تأیید ایتدیلر . بونلرک هپسی ده برطاق منفسد

حریفلر ایدی . بوسیراده ، پدرم بنله کورشمک اوزره خان
آباد کادی . یاننده مذکورالاسامی سردارلرده واردی . ورودینی
متعاقب امیر شیر علی خانک مکتوبنی حامله احمد کشمیری ده وارد
اولدی . امیر مکتوبده «ترکستان حکومتی سزدن آلمق فکرنده دکلم .
سزه قارشی فوق العاده حرمت و محبت واردر» تأمینانده بولونوپوردی .
لکن بو احمد — کافر نعمت ، بر شخص اولدینی ایچین — امیر طرفندن
پدرمک حال و حرکتی تفتیشه مأمور ایدیلشدی .

پدرم ، مشاورلریله مذاکره لر یاپور ، فقط بنی مجالس استشاره
دن خارج براقیوردی ، چونکه مخالفلرینک فکرینه اعتراض ایدیه چکم
بیانیوردی .

برکون پدرم «کابلک سردارلری بوراده ایکن اورانک حکومتی
قبول بویورک» دییه اغفال ایندکلی بنی خبر آلدیم . زیاده سیله جانم صیقیلدی
پدرم ، «میراتالینگ ولایتی اعاده ایتک صورتیه دوستلغنی قازانمق
و بلخ ایله قذمغن عسکرینی آلوب کابل یورومک» خصله صند قاندرلمش ،
میراتالینگ ده بوکا دوندن راضی اولمشدی .

براز صوکر امیر شیرعلی خانک عسکرله تورکستانه طوغری یورومکه
اولدینی ایشیدلدی . پدرم ، بنی نیابة تخته پله کوندرمک ، کندیبی ده
امیره مقابله ایتک فکرنده بولوندی . فکرینی چلمک و محاربه دن چویرمک
ایسته دم . سزک یرکزه بن کیده یم . یورولاجق اولورسه یم امداده
کلیرسکز فقط طالع سزه مساعدداوراما زسه اوزمان بن برایش کوره مهم
دیدم .

پدرم ، سوزلرمک طوغرو اولدینی آکلادی و قبول ایدیه جک کی
اولدی . فقط باشنده کی فسد : سز کابلک احوالی ده ای بیلیرسکز
و اشراف و اعیان ایله ده ای مزا کراتده بولونورسکز . افساداتیله
ترده دوشوردیلر . نهایت پدرم ، اونلرک رأینی قبول ایتدی . تمیاتی
رد ایله بنی تخته پله یوللادی .

§

خان آباد حکومتده بولوندیغ ائاده عسکرک معاش و مصرفی تأدیه
دن صوکر حاصلاتدن ۱۴۰۰۰۰۰ روبیه صاقلامشدم . پدرم ، بو مبلغی
یایدردینی صندوقله وضع ایتدیردکن صوکر کابل ایله بلخ اراسنده
واقع (باجگاه) ه متوجهاً حرکت ایتدی ، معیتده کی قوماندانلر ذوات
آتیه ایدی :

غلام احمد خان ، نائب محمد خان ، کرنیل سهراب ، کرنیل ولی محمد
خان . پدرم بونلری بر منزل ایلری کوندرمش و اطرافده کی تپه لری
طوتوب کندیبی کلزدن اول حربه باشلامالری اکیدا تنیه ایله مشدی .
اولجه ده سویله نیلدیکی وجهله (غلام محمد خان) ای بر قوماندان
اولغله برابر فوق العاده تبیل ایدی . موقع مأموریتنه واصل اولونجه
وظیفه سی همان اجرا ایتیه رک ایرتسی کونه برافدی . لکن امیر شیر
علی خانک (سردار محمد رفیق خان) (جنرال شیخ میر) کی قوماندانلری
غلام محمد خانک بطاقتدن بالاستفاده نقاط حاکمینی طوتدیلر و داهالونک

(سردار محمد علی خان) علی العجله پدرمه ملاقی اولاجنم . ان .
شاءالله بالاخره کروشورز . جوانی یوللادی .

وقتا که پدرم مزار شریفه واصل اولدی . قوشوب کوروشدم .
امیر شیر علی خان ، سزه خدعه کارانه معاملهده بولمشد . مساعده
بویورلده همان کنديني اسیر ایدیم . دیدم . پدرم ، قرآن کریمی الله
آلوب ، شوکلام الهی حتی ایچین بویله چیرکین برحرکت تصدی ایتمه .
دهنجه کوره جکسکزه اوچیرکین حرکتی عمجهم یایاجقدر . جوانی ویردم .
ایرته سی کونی امیر شیر علی خان کلدی . برکیجه مزار شریفدن
قالقدن صوکر تا شغرخانه عزیمت ایتدی . پدرم ، تخته پله عودتله
برادری ایچین بعض هدایا حاضرلادی . بونلری (اللهه اصهارلادق)
دیمه یه کله جکم خبریله امیره کوندردی . آرتیق اللهه ایصهارلادق دیمه یی ،
وداع ایتیه یی بیراقل ، عمجهم ک نزدیکه کیتمه یی . دیه چوق یالواردم .
برمستاد سوزمی دیکله مه دی . قانقدی . تاشغرخانه کیتدی .

دها کلیر کلز زواللی بی عمجهم طریدر و بربس ایتدیردی . بزم عسکر
بونو ایشیتدی کی امیر شیر علی خان ایله حرب ایله مک اوزره بکا مراجعت
ایتدی . بن ده مراجعتلری بانه قبول محاربه قصدیله مزار شریفه قدر
کدم . چادرلر قوردروب عسکری یرله شیردم .

اوراده ایکن پدرمدن بر مکتوب آلدیم که قطعاً محاربه دن صرف
نظر ایتمه یی و سوزنی دیکله مه یه جک اولورسه من بی اولادقدن رد
ایله یه جکنی یازیوردی . مکتوبک مأللی عسکره آکلاتینجه هپسنک جان
صیقلدی . کال افعال ایله بی براقوب کابله متوجهاً یوله چیقیدیلر .
یالکز کندی صادق آدم لرمدن بش آتی یوز قدری معیتده قالدی .
اوکیجه پدرمدن بکر بر مکتوب کلدی بونده ده وفاکار آرقه داشلارمه ،
بخارا طرفنه کیتمه یی توصیه ایدیوردی . علی العجله حرکت و صباحه
قدر حدودک همان نصنه مواصلت ایله دیک .

(دولت آباد) ه وصولزده ایکی بیک قدر سواری ایله برچوق خلک
طاغ تهپه سنده طوپلانمش اولدیفنی کوردک . آدم لرمدن بری کونده روب
کیملر اولدیفنی صوردم . مکر اوز بک سوارلری ایمش . هویتلری
اوکره نجه یانلرینه کیتدم . بکا سلام ویردیلر و دوکون تدارکیله مشغول
اولدقلری سویله دیلر . تهپه ده کی سوارلرک کیملر اولدیفنی سؤال ایتدم .
افغان سوارلریدر . بزه مناسبلری یوقدر . دیدیلر . او وقت
بونلرک دون اقشام بندن آیریلان (نائب غلام احمد) و (عبدالرحیم)
خانلرله معیتلرندن عبارت بولوندیفنی آکلادم . درحال کنديلرینه خبر
کوندرروب یانمه چاغردم . تحریراً امر آلامنجه و تمامیه مطمئن اولما نجه
کله یز . دیمشیلر . برکاغد یازوب یوللاینجه کلدیلر . معیتمه انتحاق
ایتدیلر . هپ برلکده قانقدق جیجون نهرینه طوغری حرکت ایتدک
اوز بک سوارلری ده بنله برابر کملک و ایجابنده بزه معاونت
ایله مک ایسته دیلر . بن ، معاونلرینه محتاج اولما دیغمزی سویله یه رک کری
دوئمهلری سویله دم . چونکه اوز بکلرک افغانلیردن متنفر اولدقلری
و فرصت بولدقلری کی بزه خیانته قاقیشاجقلری بیایوردم .

اولیاماسندن اول عسکری اوزرینه آتش یاغدرمایه باشلادیلر بزم عسکر، درحال
مقابله و جانسپارانه محاربه ایتدیه ده منلوب و ترک موقعه مجبور اولدی .
شو انهمزای خبر آلان پدرم ، امداد ایچین حرکت ایلهدی .
(لکن فره کیل) موقنده رجعت ایدن عسکره ملاقی اوله رق کیری چکیلیمکن
باشقه یایلا جق برشی قالدیفنی آکلادی . بناء علیه بر منزل کریده بولونان
(دو آب) موقنه رجعتله طوپلری تعیه عسکری تقویه ایله مشغول اولدی که
بورادن امیر شیر علی یه مدافعه ده بولونه جقدی .

مکرو حیا ایله پدرمی بویله برورطه یه دوشورن مفسدله « عبدالرحمانک
تعلیم ایتدیکی عسکر صوک درجه منتظمدر اونلرله اوغراشامازسکز
اک ایسی سیاستله اداره مصالحت ایدیکز . یوقسه مغلوب اولورسکز »
مألنده بر عریضه تحریر وکیلجه امیر شیر علی خانه تسیر ایتدیلر .

امیر ، عریضه ده کی نکته یی ادراک ایددرک (سردار کهن دل خان
قندهاری) نک اوغلی (سلطان علی) یی مصحف شریف ایله پدرمه
کوندرروب « سردار محمد افضل خان بابام مقامنده محترم طانیرم . پدرم
امیر دوست محمدخانک نامی بر باد ایتمه مک ایچین برادرمله چارپشمقدن
چکینیرم » مألنده عذرلر دیله دی .

پدرم ، بوحیله آلداندی و مصحف شریفی یوزینه کوزینه سوردکن
صوکر ا قارده شک اردوسنه کیتمه یه قانقدی . حربه دوام خضر صنده اصرار
و اقدام ایدن عسکرک رجاسنی قبول ایتمه یه رک قانقوب امیر شیر علی نک
اورددسنه کیتدی .

پدرم ، ورود ایدر ایتز ، امیر شیر علی قارشی چیتوب بویک برادرینک
اوزه نکیسنی اوپدی . چادرینه کتیردیکی صیراده محاربه واقعه دن طولانی
تأسفلر ایتدی . پدرمی مزین بر صندالیه یه او طورتوب کنديسی خدمته
بولوندی .

صافدل پدرم ، برادرینک شو اوضاعی جدی تلقی ایددرک ایکی
قاردهش اراننده کی منافرتک قانقدیننه متشکراً اردوسنه کلدی و مقدار
کافی ذخیره سی بولونمایان برادرینه یدی بیک قویون ایله ایکی بیک چوال
آرپه کونده ردی . ایرته سی کونی اعاده زیارت ایچین امیر شیر علی خان
پدرمک اوردوسنه کلدی . تکرار کوروشلوب قونوشولدی . عودتنده
محمد رفیق خان یوللایوب (شاه مردان) ک قریخی زیارت ایچین مساعده
ایسته دی . پدرم ، مساعده ویردیکی کی عسکری ده (دره یوسف) دن
بلخه اعزام ایددرک معیتده اوج بیک خاوه سواریمی اولدینی حانده (امیر
شیر علی خان) ایله یوله چیتدیلر بزم عسکر ، تخته پله کلدیکی کی پدرمه
برمکترب یازدم و عسکری یانکزدن آیردیغکزه انی ایتدیکز ، دیدم .
ینه سوزمه قولا ق آصهادی .

امیر شیر علی خان ، (سردار محمد علی خان) ی کنديندن اول
(مزار شریف) ه کوندرمش ، امیر زاده ده ، بی اورایه کیدوب استقباننده
بولنه جق صامشدی . لکن ، بن کیتمه دم . قدومنی تبریک ایچین برکاغد
یازدم . اکر زحمت اختیاریه لشریف بویورورسه کز کوروششمش
اولورز . دیدم .

دیلیمز ایچنده . . . خورده شیلر

۳، (مربع و مکعب متره) دیملی .

علم ایشی بر شی اوزرینه سوز سویله رکن ، زوره کیتیمک اولماز . قوللانیلوب طوران (مربع) و (مکعب) اصطلاحلری بیراقوب (دورتلهمه)، (دورتلهمش) ، (طوبوقلامه) فلان کی شیلریا کیشیرمغه چالیشمق طاوسز وطادسز اولور . بوسبله بونلری بویلهجه قوللانمق داها او یغون بر ایشدر .

بر عددک مربعی نه در ، مکعبی نه در ، بر آز بیلیرز . . . بر عددک حسابجه مربعی ، اونک کندی نفسنه ضرب ایدله سیله الله ایدیلیر . مثلاً ایکیک مربعی ، دورتدر . دورت . . . فقط ساده دورت دکل . . . مربع حالنه کلش دورت . اوچک مربعی ، کذاک مربع حالنده دو قوزدر . شوحالده ایکی مترهک مربعی ، مربع حالنده دورت متره در . اوچ مترهک مربعی ، مربع دو قوز متره در . کذاک ایکی کیلو مترهک مربعی ، مربع دورت کیلو متره در . اوچ کیلو مترهک مربعی ، مربع دو قوز کیلو متره در . بر عددک مکعبی ایسه ، اونی نفسنه ایکی کره ضرب ایتمکله بولونور . مثلاً ایکیک مکعبی ، مکعب حالنده سکزددر . ایکی مترهک مکعبی ده ، مکعب سکز متره در . بونلر ریاضیهجه همان هرکسک بیلدیکی شیلردر .

همان هرکسک بیلدیکی بو مسألهده ، همان هرکسک یا کیدیلنی بر نقطه وار . اینانیلامایاجق شی ، فقط هرکون کورولن شی . آغیزلر ، قلملر ، آیشمش . . . (مربع متره) ، (مربع کیلو متره) و (مکعب متره) ، (مکعب کیلو متره) دییهجک یرده (متره مربعی) ، (کیلو متره مربعی) و (متره مکعبی) ، (کیلو متره مکعبی) دییوب کیدیورز . حساب کتابلرنده ، جوغرافیا کتابلرنده ، شوراده بوراده ، الک یکی اثرلرده (۱) الک یکی یازیلرده بو سقامت تداول ایدوب طور مقده در . فرضا ، غرب طرابلسی قطعه سبک مساحه سی نه اولدیغنی اوکرمک ایسته سهک . . . صورارز . بر میلیون کیلو متره مربعی قادار ، دیه جواب آلیرز . فی الحقیقه بونی یازان کتابلر مزده هپ بویله (کیلو متره مربعی) دییه یازمشدر . بویله اولسه ، یعنی قطعهک طوپراغی دیدکلری کی ، بر میلیون کیلو متره مربعی اولسه ، حسابیه اویقون مساحه ، میلیون کره میلیون [یعنی بر تیریلیون] مربع کیلو متره اولمق لازم کلیر . حال بوکه صحیح و حقیقی مساحه ، آنجاق بر میلیون مربع کیلو متره قادارد .

کذاک موناغو پرسلسکنک اراضیسی بزم کتابلرده بر بوچوق کیلو متره مربعی . . . بو ایسه ، حسابجه ایکی بوئون و بر ربع مربع کیلو متره

(۱) حق ، مدقق قازداشم معلم محمد علینک (عملی و تعلیمی) ، یکی حساب درسلی (آدیله داها دون جیقان قیمتلی اثرنده ده ، (متره مربعی) تعبیری اسکی حالیه ، اسکی خوبیه قوللانیلمشدر .

اوزبک سوارلرینک چکیلیمه سنی متعاقب (هجده نهر بلخ) ی کچکک آرتیق یولز تماماً چول اولوب هیچ برقله و معدوره کورولمک احتمالی یوقدی . نهر ساحلنده کی بر تارلادن ایکیشر قاوون و قارپوز آلوب هکبه لرینه قویمالرینی آرقداشلر مه توصیه ایتدم . چونکه یولده صو بولامایاجغمز شبهه سز ایدی .

برمدت ایلروله دکن صوکره رفتادن اکثری قارپوزلرینی یک ایچین آتلرندن ایدیلیر . توقنلرینه مانع اولمق ایسته دم و :

— بوراسی غطا ره لی بریردر . آتلر کره بینکیز ، هم قارپوزلر کزی بیکنز ، هم ده کیدیکز . دیدمسه ده (نائب غلام احمد خان) :

— سز ایسترسه کز کیدیکز . بز بوراده استراحت ایدر و کونشک صیجانی زائل اولدقدن صوکره سزه ینه یتشیرز . دییه رک اغاچلرک آلتیه قالیچه سنی یایدی . سائرلری ده اونی تقلیدایله یه رک قالیچه لراوزرینه اوزاندیلر . بن ، اوتوز سواری ایله نقد موجریدی آلوب حرکت ایتدم . غلام احمد خان ، ناظر حیدر ، عبد الرحمن ، کرنیل - سهراب ، کرنیل نظیر ، کاندان اسکندر چرخ ، اوغلی کاندان حیدر کی امرا و ضابطان ایله ۲۴۰ سواری یی اوراده بیر ایتدم .

ایکی اوچ فرسخ آچیلدقدن صوکره آرقه مزدن برسوارینک دورت ایله کلکمه اولدیغنی کوردک . طوروب بکله دک ، مکر بنم اعاده ایندیکم اوز بکلر ، عردتله اغاچلر آلتنده اویوزان نائب غلام احمد خان ایله ینه هجوم ایش ، اولرده مقابله یه داوارامقله برابر بکاخبیر یوللایوب امداده چاغیر مشلر .

— عجیباً بزم آدملرک عتلی باشنده دکلی : قاچوب کندیلرینی قورتاراجقلرینه بنده چاغیروب تهله کیه دوشورمک ایستیورلر . عسکر ایچین یالکیز حربده شجاعت کافی دکل ، ایجابی حالنده نفسی منلکدن قورتاراجق قدر شعورده لازمدر . بن ، اوچپوز سواریه محاربه به کریشمه دکم خالد ، اوتوز کیسی ایله ناعیل کریشه بیلرم . دیدم و دونه مه یه جکی سویله دم .

معتمد کلدن (نصیر خان) اسمنده بر ضابط واردی که کیده قالان (کرنیل سهراب) ک برادری ایدی . قارده شنک تهله کده بولوندیغنی خبر آلتجه کلن سواری ایله امداده کیتدی . بزده جیچون طرفه متوجها عزیمت ایتدک . براصوکره ساحل نهره واصل اولدق . آرقه داشلر مه :

— سز برازمک ایدیکز . بن اطرافی دونلاشوب کرا ایله برقایق بولایم . قاییتجیلرک سزی کوروب قورقلاری ایچین هیکز میدانه چیقما یکنز دیدم و یانمه بر آدم آلوب یورودم .

طاهر المولوی

